

برنامه درسی،
روش های تدریس و سبک های یادگیری

مؤلف: دکتر قدسی احقر

دانشیار سازمان پژوهش، پژوهشگاه مطالعات

دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات

۱۳۹۴

سرشناسه	: أحقر، قدسی
عنوان و نام پدیدآور	: برنامه درسی، روش‌های تدریس و سبک‌های یادگیری/مؤلف قدسی أحقر.
مشخصات نشر	: تهران: موسسه فرهنگی و هنری هنر نوین مهر آرنک، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۱۹۸ص: جدول، نمودار.
شابک	: 978-600-7673-04-1
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: برنامه‌های درسی
موضوع	: تدریس -- روش‌شناسی
موضوع	: یادگیری
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۴ ب۳ الف/۱۵۷۰ LB
رده بندی دیویی	: ۳۷۵/۰۰۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۱۱۸۶۶۱

شناسنامه کتاب

عنوان: برنامه درسی، روش‌های تدریس سبک‌های یادگیری

مؤلف: دکتر قدسی أحقر

ویراستار علمی: دکتر کبری بیات (عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی)

طراح جلد: اللهیار خوشبختی

ناشر: موسسه فرهنگی و هنری هنر نوین مهر آرنک

سال نشر: ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰

نوبت چاپ: اول

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۷۳-۰۴-۱

آدرس ناشر: تهران - بلوار کشاورز - بین کارگر و جمالزاده - پلاک ۳۲۲ طبقه سوم - واحد ۴
قیمت: ۱۲۰۰۰۰ ریال

مقدمه.....	۱۱
فصل اول : برنامه درسی	
تعریف برنامه درسی از دیدگاه های مختلف.....	۱۴
تاریخچه برنامه درسی.....	۱۶
الف: دوران پیرامینی برنامه درسی.....	۱۶
ب- دوران علمی برنامه درسی.....	۱۶
اصول برنامه درسی.....	۲۰
جهت گیری های برنامه درسی.....	۲۲
منابع اطلاعات در برنامه درسی.....	۲۲
مبانی برنامه درسی.....	۲۸
ویژگی های برنامه درسی مطلوب.....	۳۰
رویکردهای برنامه درسی.....	۳۲
رویکرد رفتارگرایی در برنامه درسی.....	۳۲
رویکرد مدیریتی در برنامه درسی.....	۳۳
رویکرد سیستمی در برنامه درسی.....	۳۴
رویکرد علمی در برنامه درسی.....	۳۴
رویکرد انسان گرایی در برنامه درسی.....	۳۴
مدل های برنامه ریزی درسی.....	۳۶
الف- مدل های تکنیکی-علمی.....	۳۷
مدل باییت.....	۳۷
مدل تایلر.....	۳۸
مدل تابا.....	۳۹
مدل سیلور و الکساندر.....	۴۱

۴۲.....	ب- مدل های غیر تکنیکی
۴۲.....	مدل چارترز
۴۳.....	مدل ویناشتاين و فانتینی
۴۶.....	مدل لئون و سوتو
۴۷.....	مدل سیستمی
۴۸.....	برنامه درسی به عنوان یک سیستم

فصل دوم : یادگیری و نظریه های آن

۵۴.....	تعریف یادگیری
۵۶.....	یادگیری عنوان کسب اطلاعات و مهارت ها
۵۸.....	یادگیری به معنی تغییر رفتار از راه تجربه
۶۰.....	اهمیت یادگیری
۶۲.....	نظریه های یادگیری
۶۲.....	۱- نظریه ارتباطات عصبی
۶۴.....	۲- نظریه انعکاس مشروط
۶۵.....	۳- نظریه تنبیه و پاداش و نظریه لذت بخش
۶۷.....	۴- نظریه گشتالتدر یادگیری
۶۹.....	۵- نظریه یادگیری اجتماعی
۷۰.....	۶- نظریه یادگیری ساختن گرایی (بنا شدن نگری):
۷۱.....	عوامل مؤثر در یادگیری

فصل سوم : روش های تدریس

۸۰.....	تعریف روش تدریس
۸۰.....	طبقه بندی روش های تدریس
۸۰.....	الف- روش تدریس مبتنی بر فعال و غیر فعال بودن
۸۲.....	ب- روش تدریس مبتنی بر مستقیم و غیر مستقیم بودن
۸۳.....	پ- روش های تدریس مبتنی بر گروه و همکاری
۹۰.....	ت- روش های تدریس مبتنی بر کاربروسيله گروه ها
۱۰۰.....	ث- روش تدریس مبتنی بر کار فردی

فصل چهارم : سبک های یادگیری و خاستگاه آنها

- سبک چیست؟ ۱۰۴
- اصطلاحات مرتبط با سبک یادگیری ۱۰۵
- تعریف سبک های یادگیری از دیدگاه های گوناگون ۱۰۶
- ویژگی های اساسی سبک های یادگیری ۱۱۸
- خاستگاه و تاریخ تحول سبک های یادگیری ۱۱۹
- انواع سبک های یادگیری ۱۲۳
- الف- وابسته بنوع سبک های یادگیری بر اساس ادراک های حسی ۱۲۵
- ب- طبقه بندی سبک های یادگیری بر اساس ابعاد شناختی، عاطفی و فیزیولوژیکی ۱۲۶
- ج- طبقه بندی سبک های یادگیری مبتنی بر تکانشی و تأملی ۱۲۹
- د- سبک یادگیری همگرا و ادراک، جذب کننده و انطباق دهنده ۱۳۱
- ه - سبک های یادگیری بر اساس روش های چندگانه ۱۳۲

فصل پنجم : نظریه های سبک های یادگیری

- سبک یادگیری مستقل از زمینه و وابسته به زمینه ۱۳۶
- سبک های یادگیری کلب ۱۵۰
- سبک های یادگیری دان و دان ۱۵۸
- سبک های یادگیری گراشا، ریچمن ۱۶۲
- سبک های یادگیری ورمانت و ورمتن ۱۶۸
- سبک های یادگیری فلدر- سیلورمن ۱۷۰
- سبک های یادگیری اورتن، گیلینهام و دیگران ۱۷۳
- سبک های یادگیری شخصیتی مایرز، بریگز ۱۷۸
- سبک های شناختی گریگورک ۱۸۱
- سبک های تفکر استرنبرگ ۱۸۳
- منابع و مآخذ ۱۸۷

فهرست جدول ها

صفحه	عنوان
۱.....	جدول ۱: دیدگاههای برنامه ریزی درسی.....
۴۸.....	جدول ۲: مقایسه مدل های سیستمی و خطی.....
۵۵.....	جدول ۳: رده بندی نیاز یادگیری از نظر چابکد.....
۱۴۱.....	جدول ۴: مقایسه خصوصیات افراد مستقل از زمینه - وابسته به زمینه.....
۱۴۷.....	جدول ۵: سبک های یادگیری افراد وابسته به زمینه - مستقل از زمینه.....
۱۵۵.....	جدول ۶: توانایی های یادگیری و موقعیت های یادگیری ترجیحی، بر حسب سبک های یادگیری کُلب.....
۱۷۱.....	جدول ۷: سبک های یادگیری قلدر - سیلور من.....
۱۷۹.....	جدول ۸: ترجیحات یادگیرندگان در یادگیری، بر حسب ابعاد اصلی پرسشنامه مایرز، بریگز.....
۱۸۳.....	جدول ۹: توصیف سبک های متضاد گریگورک.....
۱۸۴.....	جدول ۱۰: سبک های تفکر و ویژگی های آنها براساس نظریه خود حکومتی ذهنی استرنبرگ.....

فهرست نمودار ها

صفحه	عنوان
۳۹.....	نمودار ۱: مدل برنامه درسی تایلر.....
۴۲.....	نمودار ۲: مدل سیلور و الکساندر.....
۴۶.....	نمودار ۳: مدل ویناشتین و فانتینی.....
۴۷.....	نمودار ۴: مدل لئون و سوتو.....
۴۹.....	نمودار ۵: مدل جانسون.....
۵۰.....	نمودار ۶: مدل بک و نالد.....
۵۲.....	نمودار ۷: نظام برنامه درسی هانکیتز.....
۱۴۹.....	نمودار ۸: ارتباط میان ف بندهای یادگیری و شبکه یادگیری مستقل از زمینه (FID).....
۱۵۱.....	نمودار ۱۰: نمودار چرخه ر شبکه یادگیری کلب.....
۱۵۸.....	نمودار ۱۱: شبکه های یادگیری کلب.....

سبک‌های یادگیری در اوان کودکی به طور ناخودآگاه تحت تأثیر آمادگی‌های زیست‌شناختی فرد و عوامل محیطی او شکل می‌گیرند، افراد در یک موقعیت یکسان متفاوت یاد می‌گیرند که شاید مهم‌ترین دلیل آن سبک‌های یادگیری متفاوت آنان باشد. این سبک‌ها تعیین می‌کنند که در برخورد با یک موقعیت، فرد چه مدت، به چه چیز و به چه میزانی می‌تواند توجه کند. سبک‌های یادگیری شامل باورها، اعتقادات، رجحان‌ها و رفتارهای است که افراد به کار می‌برند تا در یک موقعیت معین به یادگیری پرداخت کنند. سبک‌های یادگیری یکی از موضوعات مربوط به تفاوت‌های فردی در یادگیری است که نقش مؤثری در فراگیری افراد دارند. سبک‌های یادگیری می‌تواند توجه‌کننده بسیاری از تفاوت‌های فردی در کلاس درس دانش‌آموزان را در این مجموعه تلاش شده است، در فصل اول، ابتدا بحث مختصری درباره برنامه درسی که سبک‌های یادگیری از یک منظر در زیرمجموعه آن قرار می‌گیرد، عبارت صورت گیرد. از پیش‌بینی و تدارک فرصت‌های یادگیری برای جمعیتی مشخص در جهت نیل به آرمان‌ها و هدف‌های آموزشی و پرورشی سخن است. همچنین مطالبی در زمینه تعریف، تاریخچه، اصول، جهت‌گیری‌ها، مبانی، ویژگی‌ها، رویکرها و مدل‌های برنامه درسی به اختصار بیان شده است تا بتوان با سهولت بیشتری به بحث در مورد سبک‌های یادگیری اقدام کرد.

در فصل دوم درباره یادگیری، اهمیت، نظریه ها و عوامل موثر در آن بحث می شود و در فصل سوم، روش های تدریس مرتبط با سبک های یادگیری تشریح می شود.

در فصل چهارم و پنجم در زمینه سبک های یادگیری و نظریه های آنها مطالبی آمده است؛ از قبیل سبک چیست، اصطلاحات مرتبط با سبک، تعریف سبک های یادگیری، ویژگی های اساسی سبک های یادگیری، خاستگاه و تاریخ تحول سبک ها، طبقه بندی سبک های یادگیری و نظریه های سبک های یادگیری به تفصیل شرح داده شده است. از خوانندگان معترم تقاضا دارد نظرات تکمیلی و انتقادهای سازنده خود را به مولف ارائه دهند.

دکتر قاسم احقر

مدرس

۱۳۹۴